

Rozwój kolei? Rozwój regionu?

Kolej jako instrument rozwoju województwa mazowieckiego

Karol Trammer
„Z Biegiem Szyn”

Województwo mazowieckie

Ludność: 5 188 488

Powierzchnia: 35 558 km²

Gęstość zaludnienia: 146 osób/km²

Województwo mazowieckie:

14% powierzchni kraju

11% ludności kraju

16% zatrudnionych w Polsce

20% wytwarzanego polskiego PKB

Dania

5 457 415

43 094 km²

128 osób/km²

Belgia

10 584 534

30 528 km²

346 osób/km²

Regiony Unii Europejskiej

- Główna miara stosowana do porównywania poziomu rozwoju regionów Unii Europejskiej to PKB per capita (a raczej stosunek poszczególnych regionów do uśrednionego wskaźnika PKB per capita dla całej UE)
- Bogate regiony – powyżej poziomu 125% średniej UE
 1. Inner London – 334%
 2. Grossherzogtum Luxemburg – 275%
 3. Bruxelles/Brussels – 221%
 - ...
 269. Severen Tsentralen – 27%
 270. Nord-Est (Rumunia) – 27%
 271. Severozapaden (Bułgaria) – 26%
- Biedne regiony – poniżej poziomu 75% średniej UE

PKB per capita dla całej Unii Europejskiej = 100%

Regiony Unii Europejskiej

- **Województwo mazowieckie:**
87,1% średniego poziomu PKB per capita dla Unii Europejskiej
- **Pozostałe polskie województwa nie przekraczają poziomu 75%**
- **5 polskich województw wciąż należy do grupy 20 najbiedniejszych regionów UE**
- **Województwo mazowieckie poziomem rozwoju wyprzedza już niektóre regiony zachodnioeuropejskie.**
 - **Namur (79,7%), Belgia**
 - **Burgenland (81,4%), Austria**
 - **Lüneburg (83,7%), Niemcy (Zachodnie)**
 - **Picardie (85,7%), Francja**

Region bogaty czy biedny?

- Wskaźnik PKB per capita w podziale na podregiony:

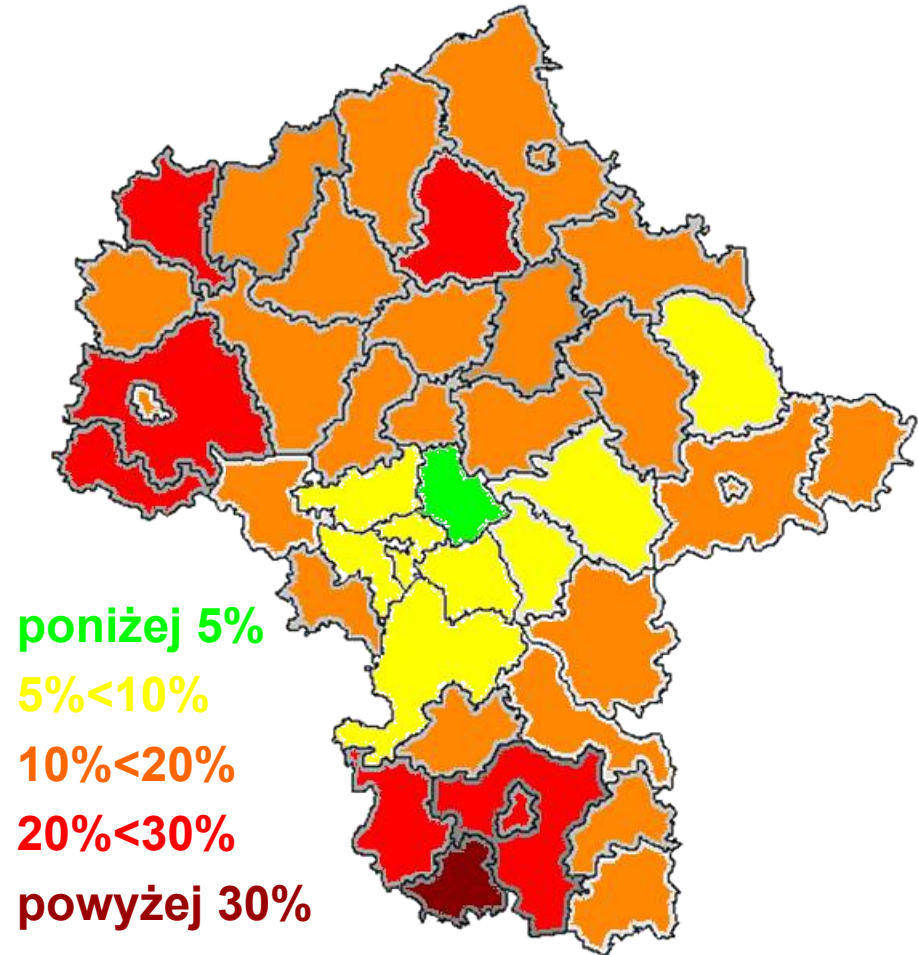
		miejsce na tle Polski:	
miasto Warszawa:	68 140 zł	1	
ciechanowsko-płocki:	26 813 zł	9	
(pod)warszawski:	22 949 zł	15	
radomski:	17 546 zł	37	
ostrołęcko-siedlecki:	16 930 zł	38	/45

Źródło: Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007-2013, dane za 2004 r.

Region kontrastów

Bezrobocie

WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIE	21,4
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE	17,7
WOJ. LUBUSKIE	17,2
WOJ. KUJAWSKO-POMORSKIE	16,7
WOJ. PODKARPACKIE	16,3
WOJ. ŚWIĘTOKRZYSKIE	15,5
WOJ. OPOLSKIE	13,7
WOJ. LUBELSKIE	13,6
WOJ. PODLASKIE	13,6
WOJ.. DOLNOŚLĄSKIE	13,4
WOJ. POMORSKIE	13,0
WOJ. ŁÓDZKIE	12,5
WOJ. MAŁOPOLSKIE	10,5
WOJ. ŚLĄSKIE	9,9
WOJ. WIELKOPOLSKIE	9,8
WOJ. MAZOWIECKIE	9,6

Powiat m.st. Warszawa: 3,1%

Powiat szydłowiecki: 35,2%

Którędy do rozwoju?

- **Koncepcja biegunów wzrostu**
 - Wzmacnianie regionów silnych
 - Dążenie do wzmacniania pozycji największych metropolii w światowej konkurencji
 - Dążenie do rozlewania się rozwoju z silnych ośrodków na biedniejsze obszary
- **Koncepcja równoważenia rozwoju**
 - Pomaganie głównie tym obszarom, które są w złej sytuacji
 - Wyznaczanie potencjalnych obszarów problemowych i koncentrowanie się na zapobieganiu zagrożeniom, które mogą wystąpić
 - Próby równoważenia poziomu rozwojowego obszarów rozwiniętych i peryferyjnych

Dylemat dostępności komunikacyjnej

- **Rozwinięty system transportu publicznego:**

... jako odpowiedź na wysoki popyt występujący głównie w rozwiniętych regionach?

... jako narzędzie poprawiające dostępność oraz jakość życia, pobudzające rozwój regionów peryferyjnych?

Dylemat Kolei Mazowieckich

- **Misja przewoźnika:** „*Prowadzenie pasażerskiego transportu kolejowego o wysokim standardzie, w aglomeracji warszawskiej oraz na pozostałym obszarze województwa mazowieckiego*”
- **Rentowność**
 - **Agglomeracja warszawska:**

W-wa Wschodnia – W-wa Rembertów:	144%
W-wa Włochy – Grodzisk Mazowiecki:	132%
W-wa Wileńska – Wołomin:	115%
 - **Pozostały obszar:**

Czachówek Południowy – Warka:	60%
Wołomin – Tłuszcz:	66%
Góra Kalwaria – Pilawa:	7%

Koleje Mazowieckie

- Spółka należąca do samorządu województwa mazowieckiego (100% udziałów)
- Spółka finansowana ze środków publicznych
 - Dotacje do działalności przewozowej:
 - 2005 – 99,6 mln zł
 - 2006 – 154,5 mln zł
 - 2007 – 152 mln zł
 - 2008 – 165 mln zł
 - 2009 – 182 mln zł
 - 2010 – 183,5 mln zł

Koleją do rozwoju

Projekty komunikacyjne „Jedność Niemiecka”

- Inwestycje w sieć transportową mające na celu integrację Niemiec zachodnich i byłej NRD
- Inwestycje drogowe, kolejowe oraz w sieć dróg rzecznych

9 projektów kolejowych. Np.

- Budowa dodatkowego toru
- Reaktywacja linii przeciętych przez „żelazną kurtynę”
- Modernizacje i rozbudowy linii kolejowych
- Budowa kolei dużych prędkości
Berlin – Halle – Erfurt – Norymberga

VERKEHRSPROJEKTE DEUTSCHE EINHEIT

Koleją do rozwoju

Wir fahren
mit Takt.

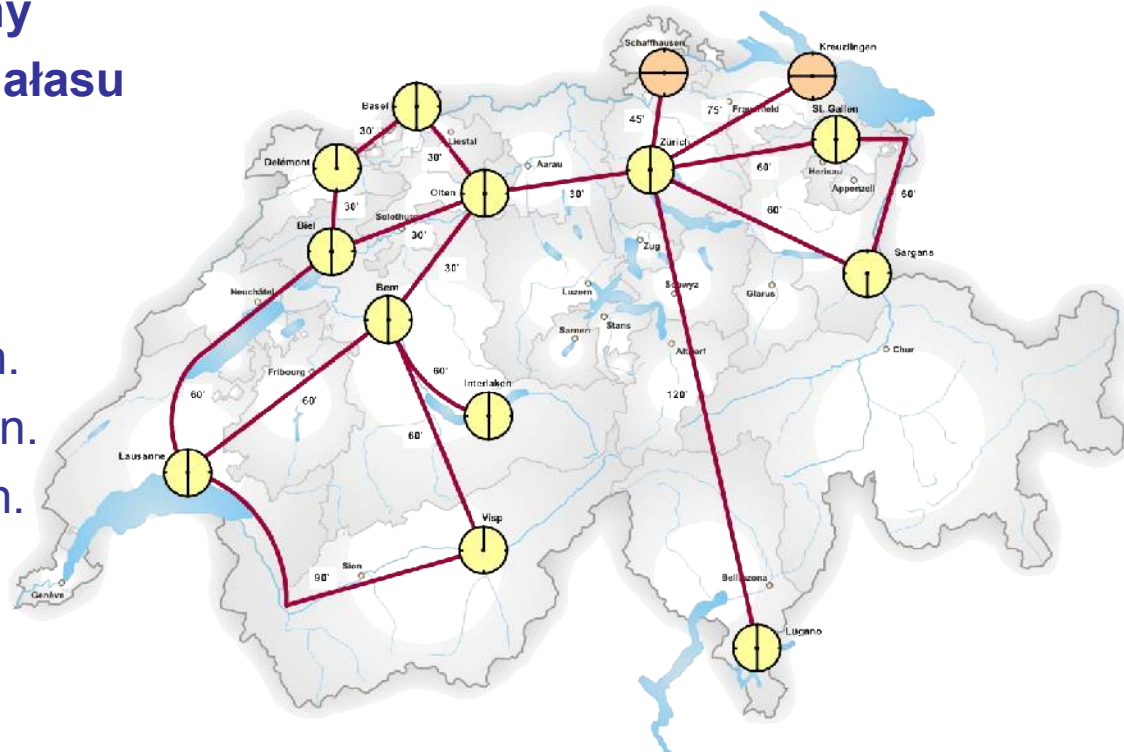
↳ Ihre SBB

Szwajcaria: „Bahn 2000” („Kolej 2000”)

- Szeroko zakrojony program rozwoju kolei w całym kraju
- Koncepcja powstała w latach 70., program uchwalony w 1987 r.
- Inauguracja: 2004 r.
- Zintegrowane inwestycje w linie kolejowe, tabor oraz dworce kolejowe
- Podstawowe założenie – tworzenie węzłów przesiadkowych i skracanie czasów jazdy, rozkład cykliczny
- Duży nacisk na ograniczanie hałasu powodowanego przez kolej

Skrócenia czasów jazdy. Np.

- Olten – Bern z 40 min. do 26 min.
- Zurich – Bern z 69 min. do 56 min.
- Basel – Bern z 67 min. do 55 min.

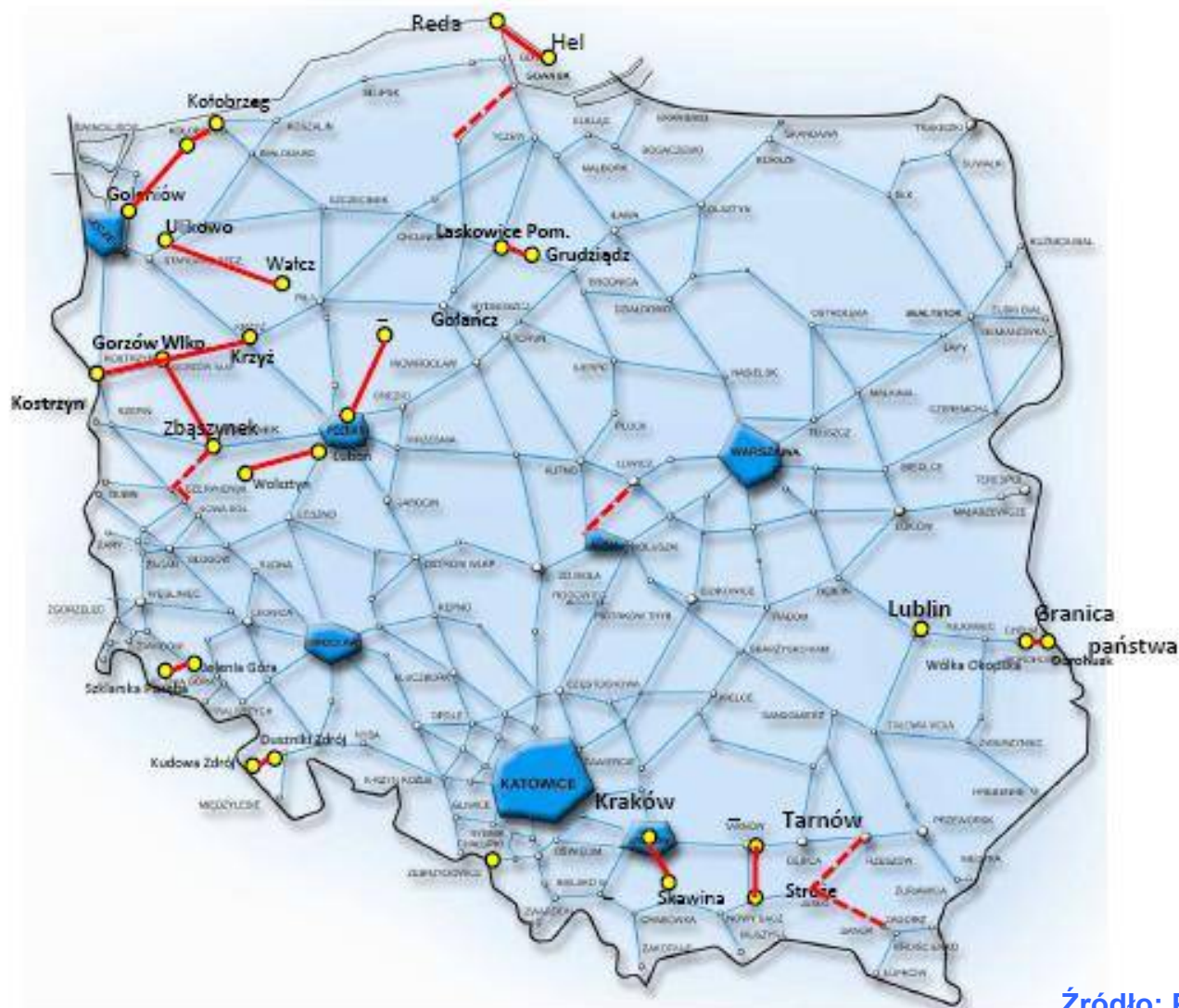
Koleją do rozwoju

Polska: Kolej w Regionalnych Programach Operacyjnych

- Część województw w ramach swoich programów regionalnych przystępuje do modernizacji linii znaczenia regionalnego
- Modernizowane linie nie są objęte centralnymi planami modernizacyjnymi
- Regionalne inwestycje obejmą m.in. linie:
 - Poznań – Grodzisk Wlkp. – Wolsztyn
 - Poznań – Wągrowiec – Gołańcz
 - (Szczecin) – Stargard Szczeciński – Kalisz Pomorski – Wałcz
 - Budowa łącznicy Pomorsko – Przylep (ominięcie Czerwieńska)
- Zakładane efekty tych modernizacji:
 - skrócenie czasów przejazdu
 - poprawa dostępności komunikacyjnej między małymi miejscowościami stolicami regionów

Koleją do rozwoju

Polska: Kolej w Regionalnych Programach Operacyjnych

Mazowsze: zmarnowane szanse

PKP Polskie Linie Kolejowe w 2006 r. zgłosiły następujące propozycje modernizacji w województwie mazowieckim:

- Kutno – Płock**
- Warszawa Wileńska – Zielonka**
- Warszawa Zachodnia – Grodzisk Mazowiecki**
- Warszawa Zachodnia – Warszawa Rembertów**
- Tłuszcz – Ostrołęka**

Województwo mazowieckie ostatecznie w ogóle nie stworzyło możliwości finansowania modernizacji linii kolejowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – możliwe są jedynie inwestycje w zakup i modernizację taboru kolejowego.

Zmarnowane szanse

Pogarszanie połączeń kolejowych z sąsiednimi regionami

- **Brak pociągów osobowych między blisko leżącymi dużymi miastami:**

Radom – Kielce, Siedlce – Biała Podlaska, Żyrardów – Łowicz

- **Brak pociągów osobowych, przyspieszonych w relacjach międzyregionalnych**

Warszawa – Białystok, Warszawa - Lublin

- **Ucinanie relacji w okolicach granicy województwa.**

Martwe odcinki na przecięciu granic

- Istnieje precedens dobrej współpracy: Siedlce – Hajnówka wspólna obsługa linii przez Koleje Mazowieckie i Przewozy Regionalne

Zmarnowane szanse

Zmarnowane szanse

Bezpowrotne przerwanie ciągu kolejowego Siedlce – Sokołów Podlaski – Ostrów Maz. – Ostrołęka

- symbol degradacji linii kolejowych biegnących nie do Warszawy

Reaktywacje

- Nasielsk – Sierpc
- Radom – Drzewica
- Legionowo – Radzymin – Tłuszcz
- (Warszawa) – Czachówek – Góra Kalwaria
- Pilawa – Łuków

- *Brak bezpośrednich połączeń do dużych ośrodków*
- *Brak skomunikowań pociągów*
- *Szczątkowa oferta*
- *Zamiast rozwoju oferty – powolne wycofywanie się*

Nasielsk – Sierpc:

*Przerwy w ruchu pociągów od 7.37 do 14.36 (z Sierpca w kierunku Nasielska)
i od 8.07 do 15.05 (z Nasielska w kierunku Sierpca)*

Góra Kalwaria. Odjazdy pociągów do Warszawy:

5.09, 5.57, 6.45, 7.20, 16.34, 21.28

Wykorzystane szanse

- **Wprowadzenie pociągów Flirt na linię Warszawa – Siedlce**
 - Jednoczesne wykorzystanie atutów nowego taboru i zmodernizowanej linii
 - **Wyraźne skrócenie czasu jazdy:**
 - do grudnia 2008: 101-106 min.
 - od grudnia 2008: 92-93 min.
 - **Kompleksowa poprawa komfortu podróży na jednym z najważniejszych ciągów**

Wykorzystane szanse

- Integracja transportu publicznego w aglomeracji warszawskiej
 - Integracja taryfowa – „wspólny bilet”:
 - rozszerzający mobilność dojeżdżających koleją do Warszawy
 - obniżający koszty podróży (szczególnie w drogiej rzeczywistości Kolei Mazowieckich)
 - Integracja sieci połączeń
 - likwidacja linii autobusowych kursujących równoległe do kolei
 - tworzenie częstych linii dowożących do stacji kolejowych
 - nowe przystanki w pobliżu stacji kolejowych, ułatwianie przesiadek

Ile kolei na Mazowszu

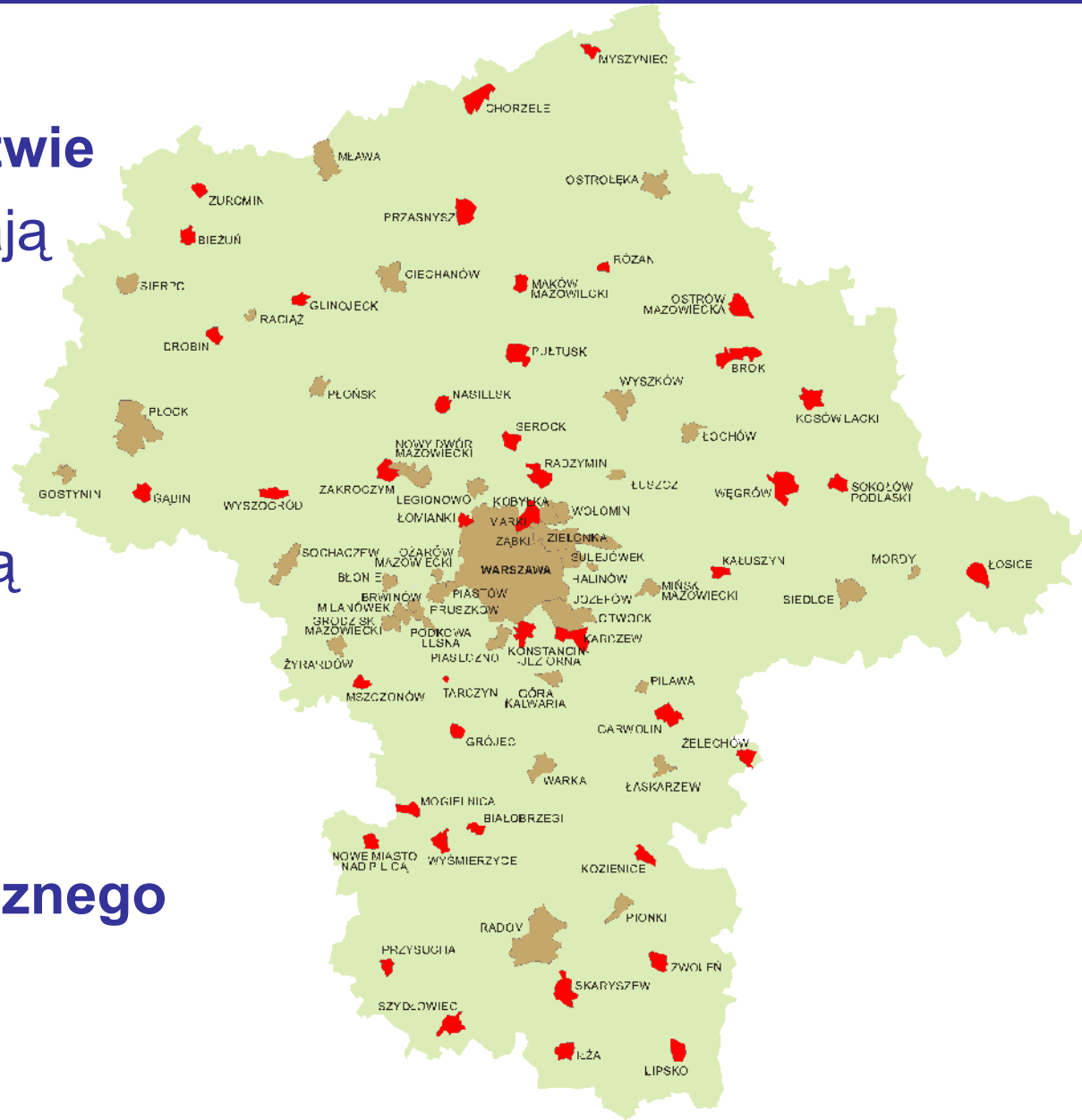
- **85 miast w województwie**

Z tego do 43 nie docierają pociągi pasażerskie

- **42 powiaty**

Z tego do 6 nie docierają pociągi pasażerskie

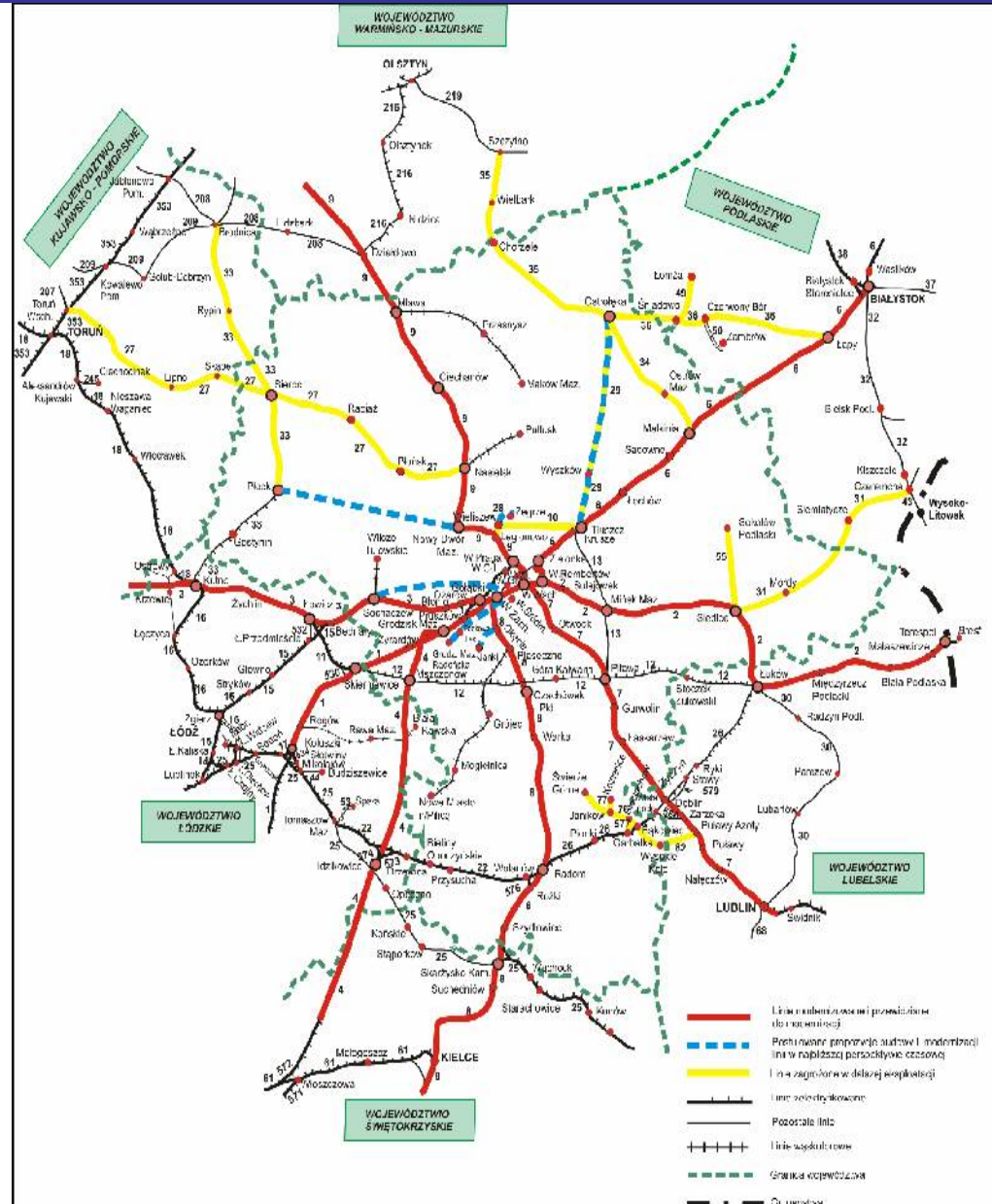
- **Kolej jako szkielet sieci transportu publicznego**

Oficjalne plany rozwoju (?)

Mazowieckie Biuro
Planowania Regionalnego:

- Plany likwidacji części połączeń
- Plany budowy nowych linii kolejowych
- „Postulaty” modernizacyjne

5 projektów na 5-lecie KM

- **Przełamanie stagnacji w myśleniu o ofercie przewozowej Kolei Mazowieckich**
- **Zaproponowanie konkretnych pomysłów, zamiast „wielkich budów kapitalizmu”**

Projekt 1. Wprowadzenie bezpośrednich połączeń Sierpc – Warszawa

- Stworzenie nowego bezpośredniego połączenia
- Uatrakcyjnienie oferty na reaktywowanej linii
- Wykorzystanie efektów modernizacji nie tylko na głównych ciągach

Projekt 2. Uruchomienie nocnych pociągów weekendowych

- Ułatwienie dostępu do wydarzeń i imprez w Warszawie
- Wyjście z ofertą poza granice ścisłej aglomeracji warszawskiej

...

Z Biegiem Szyn

Co porusza Mazowsze.

www.zbs.kolej.net.pl